

Криптовалюта – це особливий електронний платіжний засіб, курс якого підтримується тільки попитом і пропозицією. Такі електронні гроші не регулюються жодною з державних систем, у тому числі Національним банком України. Функція спостерігачів і контролерів у цьому разі лежить на користувачах мережі і власниках крипто валют. Незважаючи на відсутність офіційної легалізації в Україні, станом на 2017 рік наша держава визнана одним зі світових лідерів із застосування криптовалют. У Верховній Раді України зареєстровано два профільних законопроекти щодо визначення правового статусу криптовалюти: законопроект «Про обіг криптовалют в Україні» за № 7183 від 06.10.2017 та «Про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні» за № 7183-1 від 10.10.2017, які відображають дві протилежні за своєю сутністю позиції щодо правового статусу криптовалюти. Якщо законопроектом «Про обіг криптовалют в Україні» статус криптовалюти прирівняно до активу (товару), то законопроектом «Про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні», запропонованого головою Комітету з питань фінансової політики та банківської діяльності Сергієм Рибалкою, криптовалюти для цілей правового регулювання планується надати правовий статус фінансового активу. Відповідно рекомендації Вищої експертної ради при Раді НБУ «Стосовно сутності криптовалют, перспектив їх розвитку та ризиків використання»: на сучасному етапі цифрові технології, послуги та системи є надзвичайно важливими для економічного розвитку. Зокрема, в частині сприяння переходу економіки України від експортно-сировинної моделі розвитку до розвитку на інноваційно-високотехнологічних засадах. Важливу роль відіграють й фінансові новачки, які за швидкістю та потенціалом впливу слід порівняти з розвитком та впливом Інтернету.

Сьогодні переважає думка, що будь-які намагання обмежити функціонування ринку криптовалют можуть сприяти тінізації та делегітимізації процесів, пов'язаних із цим ринком. Податковим кодексом України визначено зобов'язання декларувати дохід, отриманий на території України та сплачувати відповідні податки. В залежності від ідентифікації віртуальних валют, зокрема криптовалют, як об'єкта договору міни, тобто як товару, або як фінансового активу, операції з криптовалютами, та їх майнінг підлягатиме оподаткуванню, або ні. Якщо криптовалюту розглядатимуть в якості фінансового активу або ж валюти, то операції з купівлі-продажу криптовалют не підлягатимуть оподаткуванню ПДВ. Проте новітні фінансові технології, на яких побудовано функціонування криптовалют, окрім важливих переваг, несуть й певні серйозні ризики за умов відсутності в Україні правового поля для їх регулювання. Згідно чинного законодавства України (Цивільний кодекс України, Закон України «Про Національний банк України», Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», Закон України «Про інформацію» та інші) поняття «криптовалюта» та регулювання операцій з нею не може бути врегульоване в рамках: обігу грошових коштів.

Одержано 17.04.2018

УДК 347.775

Анна Олександрівна КІСЕЛЬОВА,

слухач групи ФБСдб-17-1м ХНУВС

Науковий керівник: професор кафедри економіки та фінансів

факультету № 6 ХНУВС доктор економічних наук, професор Ковальов Є. В.

СОЦІАЛЬНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Серед численних факторів, які впливають на рівень економічної безпеки держави, соціальний стан суспільства є одним з основних.

На жаль, можна констатувати, що в Україні розрив у рівні життя різних верств населення збільшується і суттєво відрізняється за умовами від інших держав світу. Якщо порівнювати окремі країни, то співвідношення доходів найбагатших і найбідніших верств населення у Китаї становить 7:1, у країнах ЄС – 5–7 : 1, в Японії 4,3:1, в США 8,9:1, а в Україні – 30:1. У відповідності з соціальними стандартами життя, які були встановлені у 1996 р. Європейською соціальною хартією, співвідношення 10 % найбагатших верств населення країни до доходів 10 % найбідніших не повинно перевищувати 10:1.

Наведені дані свідчать про те, що показник нерівності доходів населення України повністю не відповідає діючим стандартам Європейської соціальної хартії. За цим показником Україна знаходиться у декілька разів гіршому становищі порівняно з багатьма країнами світу. В Україні інтенсивно іде процес поділу населення на дуже багатих і дуже бідних. Значне зниження рівня життя великої групи людей веде до різкого скорочення тривалості життя і чисельності населення. За прогнозами ООН, чисельність населення України у 2020 р. зменшиться до 40 млн чол., а в 2050 – до 25 млн чол. На жаль, ці прогнози Україна підтверджує. Так, за даними Державного комітету статистики на 1 січня 2018 р. в Україні проживало 42 386,4 тис. осіб.

Таке становище дуже загрозливе для економічної безпеки країни і може привести до суттєвих негативних наслідків.

Різке і тривале розмежування у рівнях доходів великих груп населення країни найімовірніше закінчується соціальним вибухом – «революцією», у ході якої знищуються ресурси, втрачається керованість господарськими процесами, знижується конкурентоспроможність підприємств і країни.

Значне перевищення стандартного співвідношення 10:1 нерівності доходів населення країни веде до перекручення мотивації праці. Найбідніші верстви населення втрачають надію вирватися зі злиднів і поступово замість повсякденної наполегливої праці починають жити сподіваннями на допомогу держави. Терпиме ставлення держави до загрозливої нерівності доходів громадян багатшими верствами населення сприймається як дозвіл на протизаконне збагачення на основі тіньової або кримінальної господарської діяльності.

З метою виправлення існуючого становища і створення міцної соціальної основи економічної безпеки держави, на наш погляд, слід наполегливо проводити наступне:

1. Формувати численний середній клас суспільства. Люди в Україні можуть бути багатими, але не повинні бути бідними. Середній клас стане соціальною основою зміцнення стабільності і економічної безпеки держави.

2. Безумовно дотримуватися стандарту Європейської соціальної хартії з нерівності доходів населення. Україна не на словах, а на ділі повинна сприймати для свого розвитку і безпеки життєві цінності Європи.

3. Перерозподіл доходів найбагатших на користь найбідніших верств населення проводити на основі застосування прогресивної замість плоскої шкали оподаткування, боротьби з корупцією, податків на розкіш.

4. Підтримка державою найбідніших верств населення повинно проявлятися не у «проїданні» коштів, а у створенні рівних стартових можливостей у житті для молодих громадян, поверненні до нормального людського життя і праці тих, хто це загубив.

Одержано 17.04.2018

УДК 336.14

Анастасія Юрїївна ДУДЧЕНКО,

студентка групи Ф-6-ФБСзср-17-1 ХНУВС

Науковий керівник: завідувач кафедри економіки та фінансів

факультету № 6 ХНУВС кандидат економічних наук, доцент Маковоз О. С.

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ЗАГРОЗА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ

На початку ХХІ століття більшість країн світу опинились на межі виживання саме через турбулентність та відсутність розвитку конкурентоспроможності національної економічної системи. Навіть найблагополучніша економіка передової країни містить певну частину, що не вкладається в межі звичайного законодавства – неформальний сектор економіки. Так діяльність тіньової економіки складає особливу загрозу конкурентоспроможності економічної системи України. Проблеми конкурентоспроможності економіки вирішували як іноземні вчені-економісти: Й. Шумпетер, Дж. К. Гелбрейт, В. Баумоль, К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю, Р. А. Фатхутдінов, Ш. Л. Магомедов, так і вітчизняні науковці: В. М. Гейць, Б. Є. Кваснюк, В. Попова, Ю. Кіндзерський, Г. Паламарчук, Н. Гражевська та інші. Разом з тим існує ряд проблем, що знаходяться на межі наукових досліджень, а саме: концептуальне розв'язання проблеми підвищення конкурентоспроможності національної економіки як основи виходу з економічної кризи, формування конкурентних переваг держави на базі використання чинників інноваційно-інвестиційного механізму підвищення конкурентоспроможності, визначення шляхів ефективного формування стратегії досягнення міжнародної конкурентоспроможності продукції українських підприємств. Існування надмірної тіньової економіки зумовлює структурні деформації економічного розвитку, гальмує процеси державотворення в країні, не сприяє курсу демократизації суспільства та європейської інтеграції України. Її масштабність супроводжується зростанням небезпеки для національної економіки і зниженням головного пріоритету – забезпечення національних інтересів, які полягають у підвищенні конкурентоспроможності людини, суспільства, держави. Це вкрай складна і кропітка робота, адже ніхто не здатен порахувати, скільки точно грошей виплачують в конверті кожному другому потайки.

Тож не дивно, що оцінкою «тіні» в структурі української економіки займається кілька інституцій. Зокрема, тіньову економіку вираховує Держстат – середні результати на рівні 16–19 %. Методологію розрахунків Держстату можна коротко схарактеризувати фразою «підрахувати те, чого не видно». Тіньовий сектор в українській економіці оцінювали й міжнародні експерти та організації. Так, наприклад, Фрідріх Шнайдер, професор університету Лінца, оцінював середній рівень тінізації української економіки до 2007 року на рівні 49,7 % (поки Держстат давав 15,5 %). Влітку 2017 року міжнародна Асоціація дипломованих сертифікованих бухгалтерів (АССА) опублікувала рейтинг країн з найбільшою часткою тіньової економіки. Серед 28 країн Україна втратила до трійки «лідерів». АССА оцінила рівень тіньової економіки України в 1,95 трлн грн або 45,96 % від українського ВВП. Кінцеві результати різні, оскільки відрізняються методи оцінювання тіні в українській економіці. Згідно з визначенням спеціалістів країн із розвинутою економікою, національна конкурентоспроможність – це можливість країни в умовах вільних і прозорих ринкових відносин виробляти товари і послуги, що відповідають вимогам міжнародних ринків, і одночасно підтримувати й підвищувати протягом тривалого часу реальні доходи свого населення. Чітка цілеспрямованість на концентрацію виробництва, сприяння становленню крупного бізнесу, врахування фактора потенційної конкуренції, виражена експортно-імпортна політика, розвиток сітєвих форм організації бізнесу, регулювання діяльності ТНК в Україні – ці напрямки повинні стати складовими частинами цілісної системи конкурентної політики держави і враховуватися при розробці інструментарію макрорегулювання, направлених на вихід з економічної кризи, без ядро вираженої тіньової економіки та мати змогу конкурувати з високим рівнем економіки на арені сильних держав.

Одержано 17.04.2018

УДК 368.031:386.9

Вікторія Миколаївна АВДЄЄНКО,

студентка групи ПДдср 17-1 факультету № 6 ХНУВС

Науковий керівник: професор кафедри економіки та фінансів

факультету № 6 ХНУВС доктор економічних наук, професор Садиков М. А.

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Праця і земля – два основні джерела багатства, два основні фактори зростання виробництва, бо всі інші фактори – капітал, організація, інформація – це справа рук і розуму людини. Тому суспільство на всіх етапах розвитку цікавило питання про ефективність використання робочої сили.